

BRIS

Barnen, BRIS och it 2010

Om BRIS som en aktör på Internet samt om ungas kontakter med BRIS om Internet, datorer och mobiltelefoner

BRIS Kanslier

BRIS
Karlavägen 121
115 26 Stockholm
Tel: 08-598 888 00
Fax: 08-598 888 01
E-post: info@bris.se

BRIS region Nord
Kungsgatan 36
903 25 Umeå
Tel: 090-203 65 10
Fax: 090-203 65 11
E-post: bris.nord@bris.se

BRIS region Väst
Hvitfeldtsgatan 14
411 20 Göteborg
Tel: 031-750 11 30
Fax: 031-750 11 31
E-post: bris.vast@bris.se

BRIS region Mitt
Karlavägen 121
115 26 Stockholm
Tel: 08-598 888 10
Fax: 08-598 888 11
E-post: bris.mitt@bris.se

BRIS region Syd
Östra Rönneholms-
vägen 7
211 47 Malmö
Tel: 040-690 80 70
Fax: 040-690 80 71
E-post: bris.syd@bris.se

BRIS region Öst
Korsgatan 2, Hus E
602 33 Norrköping
Postadress:
601 86 Norrköping
Tel: 011-440 05 50
Fax: 011-440 05 51
E-post: bris.ost@bris.se

BRIS – Barnens Rätt I Samhället – är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden organisation som bistår barn och ungdomar som far illa. BRIS är en länk mellan barn, vuxna och övriga samhället. BRIS stödverksamheter för barn och unga består av BRIS 116 111, BRIS-mejlen, BRIS-chatten och BRIS Forum. BRIS fungerar också som opinionsbildare och remissinstans för att öka vuxnas respekt för barn som individer och för att de principer som slagits fast i FN:s barnkonvention ska tillämpas fullt ut. BRIS använder sin samlade kunskap om barns och ungdomars situation för att på olika plan informera, påverka och skapa opinion i barnrättsliga frågor. BRIS tar även emot samtal från vuxna som behöver någon att prata med om egna eller andras barn.

BRIS bildades år 1971 och är organiserat i ett förbundskansli och fem regionala kanslier. Kanslierna finns i Malmö, Göteborg, Norrköping, Stockholm och Umeå. BRIS verksamhet bygger på frivilligt arbete samt ekonomiska bidrag och gåvor från såväl privata som offentliga givare. BRIS har sammanlagt 600 frivilliga medarbetare som bemannar BRIS 116 111, BRIS-mejlen och BRIS-chatten. De frivilliga medarbetarna rekryteras, utbildas och handleds av anställd BRIS-personal. BRIS Vuxentelefon – om barn, bemannas vanligtvis av anställda BRIS-ombud och kostar som ett vanligt samtal.

BRIS 116 111
– för dig upp till 18 år.
116 111
Måndag till fredag: kl 15-21
Lördag, söndag och
helgdag: kl 15-18

BRIS Vuxentelefon – om barn
077-150 50 50
Måndag till fredag: kl 10-13
Barnperspektivet.se
(BRIS för vuxna)

BRIS-mejlen
BRIS-chatten
BRIS Forum
www.bris.se

”BRIS-chatten har hjälpt mig jättemycket, vid vissa tillfällen vill jag inget hellre än att chatta med er. Jag har funderat på att ringa till er, men det vågar jag inte.. Jag måste ha hjälp av er, direkt, inte mail som tar flera dagar att få svar.

Mejl från flicka 15 år

innehåll

Barnen, BRIS och it

Om BRIS som en aktör på Internet samt om ungas kontakter med BRIS om Internet, datorer och mobiltelefoner

4 Inledning

4 BRIS – en aktör på Internet

Hantering av de webbaserade stödverksamheterna 5

Anonymt och gratis 5

BRIS-mejlen 6
År 2009 6

BRIS-chatten 7
År 2009 8

BRIS Forum 9
Diskussionsforum 9
Min dikt 10
Glädjekällan 10

Bara läsa 11

Övrigt 11
Tyck till 11
Barnperspektivet.se 11

12 Material och Metod

12 Resultat – övergripande

BRIS-mejlen och BRIS-chatten 12
Diskussionsforum 13
Övrigt 13

14 Resultat – område för område

Kärleks- och kamratrelationer 14
Hantering och användning av it 15
Kränkningar, hot och övergrepp 16
Sexuellt relaterat 17
Psykisk ohälsa 19
Föräldrars it 19
Vuxnas närvaro 20

21 Diskussion

Viktig vuxennärvaro 21
Kränkningar i ett ingenmansland 21
En explosion av bilder och filmer 21
Att testa sex på internet 22
En relativ anonymitet 22
Internet bäst för psykisk ohälsa 22
BRIS webbaserade utveckling 23

23 Sammanfattning

Inledning

För fjärde året i rad släpper BRIS en rapport specifikt kring relationen barn, BRIS och it. Alltså vad BRIS har för webbaserade verksamheter för unga samt vad barn och ungdomar beskriver för oss om sin vardag med Internet, datorer och mobiltelefoner.

Rapporten ingår som en del i projektet "Det unga Internet". Det är ett delvis EU-finansierat projekt om säkrare användning av Internet bland barn och unga, som bedrivs av Medierådet i samarbete med BRIS. Medierådet är en kommitté inom Regeringskansliet, med syfte att arbeta med ungas medievänor. Ett syfte med projektet är att sprida kunskap om ungas liv på

nätet, som just denna rapport kan ses som ett exempel på.

Förutom denna rapport innebär projektet att BRIS kontinuerligt ska öka sin kunskap om det unga Internet. Detta för att barn och ungdomar (och vuxna) med fördel ska kunna vända sig till BRIS för att anonymt få information om och diskutera sådant som berör det unga Internet.

BRIS – en aktör på Internet

BRIS har varit en aktör på Internet sedan år 1998, då BRIS.se startades. Fast det var egentligen inte förrän BRIS-mejlen kom igång år 2001 som hemsidan fick en ordentlig funktion för barn och ungdomar. Diskussionsforum tillkom år 2003, och sedan 2008 är BRIS-chatten under utveckling, som en del av BRIS ordinarie stödverksamhet. Utöver detta har hemsidan utvecklats allteftersom och kunnat erbjuda barn och ungdomar allt fler möjligheter till stöd och information. Dessutom har BRIS under våren 2010 lanserat en speciell sajt med stöd till vuxna om barn - Barnperspektivet.se.

PRECIS SOM FÖR ALL BRIS stödverksamhet är målet för den webbaserade verksamheten att stärka barns och ungdomars rättigheter och förbättra deras levnadsvillkor samt särskilt bistå utsatta barn och ungdomar och upprätta en möjlighet för dessa att föra en dialog med vuxna.

Den del på hemsidan som främst riktar sig till barn och ungdomar kallas *För dig som är ung*.

Under 2009 hade BRIS sammanlagt ca 40 000 webbaserade kontakter med barn och ungdomar.

Hanteringen av de webbaserade stödverksamheterna

Precis som för BRIS 116 111¹ hanteras BRIS webbaserade stödverksamheter främst av BRIS ideella medarbetare, som kallas jourare. För att få arbeta som jourare måste man ha fyllt 25 år och ha någon form av utbildning/erfarenhet av barn och ungdomar. Om man blir godkänd efter en personlig intervju får man genomgå en intern utbildning på ca 40 timmar, inkluderat både teori och metod. Därutöver gör man ett antal inskolningspass tillsammans med erfarna jourare eller BRIS-ombud².

Som färdigutbildad jourare arbetar man i stödverksamheten 1-2 gånger i månaden, 3-4 timmar per gång. Utöver detta ska man delta i den fortbildning BRIS erbjuder två gånger per termin.

När jourarna sitter i stödverksamheten gör de det i BRIS lokaler, i samma rum som 4-6 andra jourare. Dessutom finns alltid ett anställt BRIS-ombud på plats, för stöd och handledning.

Anonymt och gratis

På hemsidan kan vem som helst ta del av stöd och information riktad till barn och unga, utan att vara registrerad eller inloggad.

För att barnen ska kunna vara interaktiva och själva skriva på BRIS hemsida måste de registrera sig. De anger kön och födelseår samt ett användarnamn och lösenord. Det innebär att den unge är anonym både gentemot BRIS och andra barn på hemsidan.

Varje gång ett barn kontaktar BRIS noteras viss information om kontakten, men aldrig namn eller andra personuppgifter. BRIS sparar alla mejl, chatt-loggar och inlägg i en databas. Kontinuerligt sammanställs statistik utifrån den sparade informationen. I BRIS utåtriktade arbete använder vi ofta citat från barn och ungdomar. Dessa citat är alltid ändrade och omskrivna för att inget barn ska kunna kännas igen.

Det finns inget på *För dig som är ung* om innebär någon kostnad för barnet.

*Hej! Ville bara säga att det är så otroligt bra att BRIS finns. Jag vet många ungdomar i min ålder som skulle behöva vända sig dit. Jag ska försöka mana på dem! har läst igenom nästan allt på hemsidan idag och har nu verkligen förstått vilket jättebra jobb som görs! Många kramar/
Inlägg till Tyck till från flicka 15 år*

hej kära bris.se. jag tycker att det borde ändras lite här på sidan. Ni säger att man inte får träffas igenom bris. Det tycker jag är konstigt, vif är det så? För att om man får det skulle det finnas jätte många ensam som skulle få nya vänner, eller om man är trött på sina vänner, som jag, så kan man få nya.. Å så är det en annan sak, kan man inte fixa så man kan chatta med varannandra i framtiden Det skulle va bra. puss o hej

Inlägg till Tyck till från flicka 14 år

1 Mer info om BRIS 116 111 (tidigare Barnens Hjälptelefon) hittar ni på hemsidan, www.bris.se/?pageID=40

2 BRIS-ombud kallas de anställda på BRIS som rekryterar, utbildar och handleder jourarna

” Till BRIS-mejlen kan barn och ungdomar skriva dygnet runt.

BRIS-mejlen

BRIS-MEJLEN STARTADE ÅR 2001 efter att BRIS kanslipersonal fått allt fler mejl från barn om allvarliga ämnen.

Till BRIS-mejlen kan barn och ungdomar skriva dygnet runt, och alltid få ett personligt svar. BRIS har som mål att svara inom 3-4 dygn, aldrig mer än sju dygn. Under år 2009 fick barnen i genomsnitt vänta knappt 2 ½ dygn på svar.

Barnens mejl kan handla om vad som helst och kan vara upp till 32 000 tecken långa.

BRIS-mejlen är en del av den interaktiva delen av hemsidan. Det innebär att barnen måste ha registrerat sig enligt ovan för att kunna skriva och få svar. Både deras egna mejl och svaren de får från BRIS samlas i deras personliga inbox på BRIS hemsida, inga mejl går med andra ord hem till något barns privata mejladress.

Barnen har ingen upprepad kontakt med en och samma jourare. Utan det är olika jourare som svarar varje gång och dessa kan inte se barnets tidigare mejl.

Syftet med BRIS-mejlen är att erbjuda barn och ungdomar kontakt med en vuxen i skriftlig form. Det innebär att läsa och förstå mejl samt i svaren stödja och bekräfta de barn och ungdomar som behöver en vuxenkontakt. Och vidare att utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter och svensk lag informera barn och ungdomar om deras rättigheter och om de instanser i samhället som ansvarar för deras välfärd.

För barnen finns ofta ett syfte i sig att överhuvudtaget få skriva av sig. Alltså att bara själva skrivandet av mejlet har en stödjande kraft och funktion.

År 2009

Under 2009 kom det in 8267 mejl till BRIS-mejlen. Av dessa fick 7440 mejl ett stödjande svar. 827 mejl rymde alltför lite information för att det skulle vara möjligt att ge ett stödjande svar, dessa har istället fått ett kort svar med information om BRIS-mejlen.

I genomsnitt tog varje stödjande kontakt knappt 24 minuter för jouraren att besvara.

7440 mejl med stödjande svar är en minskning med 7 procent jämfört med året innan³.

3 För mer statistisk info om både BRIS-mejlen och övriga stödverksamheter se BRIS-rapporten och Tabellbilagan, www.bris.se/?pageID=145

hela den här bris grejen tycker jag är kanon! så tummen upp för er.. men det här med mailen tar alderles för lång tid för att få svar. oftast när någon skriver ett mail till er så vill väl personen gärna ha ett svar så fort som möjligt.. därför, snälla bris, lägg lite mer tid på mailen.

Inlägg till Tyck till från flicka 15 år

Medelåldern bland de som mejlade var 14,5 år. 90 procent var flickor och 10 procent pojkar. Det är en något högre medelålder än i BRIS 116 111, och en mycket mindre andel pojkar.

Vad kontakterna handlar om i BRIS-mejlen skiljer sig en del åt jämfört med i telefonen. Det är framför allt mycket vanligare att kontakterna handlar om barnets psykiska ohälsa i BRIS-mejlen – nästan 30 procent av kontakterna handlade år 2009 om detta. Bland dessa är det vanligt med mejl om både självmordstankar och självskaadebeteende. Även kontakter om till exempel Kropp/utseende och Kärlek är vanligare i BRIS-mejlen än i telefonen. Däremot är det betydligt mindre vanligt med kontakter om Skolan och olika former av misshandel och övergrepp än i telefonen.

Mejl från ett barn:

Min bästa kompis mår inte bra. Det är strul med pojken igen och nu äter hon nästan inget och har börjat skära sig. Jag orkar inte se på när hon gör sånt mot sig själv längre men hon bryr sig inte om vad jag säger. Jag orkar inte heller bry mig snart.

Svar från BRIS:

Hej! Vad bra att du skriver hit med dina funderingar! Du beskriver hur du snart inte längre orkar bry dig om din kompis som mår dåligt. En bra kompis stöttar och lyssnar och du verkar känna ett stort ansvar för din kompis. Självklart ska man ställa upp för varandra men din kompis har också ett eget ansvar för sitt mående. På din beskrivning låter det som om att hon just nu har ganska stora problem så kanske är det dags att se till att hon får mer hjälp. När man som du kämpat och stöttat en längre tid kan man till slut känna sig lite tom om det inte blir något gensvar. Det är inget konstigt. Du kan kanske inte få henne att må bättre helt på egen hand. Hon måste själva både vilja må bättre och våga ta emot stöd från någon mer. Hur mycket känner hennes föräldrar till om hur hon mår? Det är ett stort ansvar att lägga på dig om du är den enda som vet. Kanske kan du följa med som stöd om din kompis pratar med någon vuxen, om hon vill det. Förutom föräldrarna kan det till exempel vara skolsköterskan eller en kurator på ungdomsmottagningen, eller någon annan vuxen hon har förtroende för. Och glöm inte att även du kan behöva prata med någon. Hälsningar BRIS

Ett redigerat exempel från Läsa vanliga mejl och svar på hemsidan.

BRIS-chatten

BRIS-CHATTEN TESTADES i liten skala mellan december 2007 och april 2008, med hjälp av finansiering från Postkodlotteriet. Utvärderingen visade att BRIS-chatten var väldigt uppskattad både av barnen och BRIS medarbetare. I mars 2009 blev det klart att Allmänna arvsfonden finansierar en utveckling av BRIS-chatten under tre år. Planen är att BRIS-chatten under dessa tre år ska ha öppet allt oftare och längre, och att BRIS sedan ska kunna fortsätta att driva den som en ordinarie stödverksamhet.

Syftet med BRIS-chatten är att via chatt stödja och bekräfta barn och ungdomar som behöver kontakt med en vuxen. Och att utifrån FN's konvention om barns rättigheter och svensk lag informera barn och ungdomar om deras rättigheter och om de instanser i samhället som har ansvaret för barns välfärd.

Många barn uttrycker att ett syfte för dem med BRIS-chatten är att slippa behöva prata i telefon, men ändå få en direkt kontakt med BRIS, utan att behöva vänta i flera dagar som i BRIS-mejlen.

Under 2010 har BRIS-chatten öppet hela året, förutom åtta veckor under sommaren. Fyra gånger i veckan, kl 15-18.

BRIS-chatten är en del av den interaktiva delen av hemsidan. Det innebär att barnen måste ha registrerat sig enligt ovan för att kunna chatta. Chatt-loggarna samlas i deras personliga inbox på BRIS hemsida.

I BRIS-chatten chattar ett barn med en vuxen på BRIS, ingen utomstående kan följa chatten. Barnet kan inte välja att chatta med en viss jourare, utan slumpen avgör vem det blir. Förutom om barnet återkommer under samma chatt-pass, då finns en möjlighet att fortsätta chatta med samma jourare.

Precis som i BRIS 116 111 kan barnet tillsammans med jouraren komma överens om att chatten ska lämnas över till ett anställt BRIS-ombud. BRIS-ombudet kan då erbjuda barnet att ha en upprepad kontakt med BRIS-ombudet via ett speciellt telefonnummer. Detta görs enbart om barnet själv vill det.

Rent tekniskt fungerar BRIS-chatten ungefär som MSN. Barnet och den vuxna har en dialog med varandra utifrån korta meddelanden (max 250 tecken) som skickas mellan dem. Hela konversationen samlas allt eftersom i chatt-loggen som båda kan se.

” BRIS-chatten är att slippa behöva prata i telefon, men ändå få en direkt kontakt med BRIS.

BRIS: Hej och välkommen till BRIS-chatten, jag heter Anna

BARN: Heh, okaj. Asså jag har jättemycket problem.

BRIS: Ok vad vill du börja med?

BARN: Mina föräldrar skiljer sig jus nu och det är krångel med kompisar. Min pappa är helt sjuk. Han har förföljt oss och bombat oss med sms

BRIS: Låter jobbigt

BARN: Jag är jätteorolig och är så trött.. Orkar inte med allt detta som händer mer..!

BRIS: Har du lust att berätta lite mer

BARN: Asså min pappa är psykiskt sjuk och han har kontrollbehov och sånt. Och han vill itne lämna oss ifred, han tänker gå över döda kroppar för att komma i kontakt med oss på bästa möjliga sätt.

BRIS: säger han så?

BARN: Han har inte sagt så porecis, men han har sagt att han ska göra allt för att bli tillsammans med mamma igen. Och så håller han på och kommer utaför min lillasysters skola hela tiden.

BRIS: Hur var det innan? Före skilsmässan menar jag? Med din pappa alltså?

BARN: Jag har aldrig haft bra kontakt med honom. NÅNSIN.

BRIS: Ok, så egentligen är det inte själva skilsmässan i sig som är jobbig om jag förstår dig rätt. Mer hur han håller på nu

BARN: Ja, och att ajg inte orkar mer av hans beteende och vad han håller på med.

BRIS: Ja, det är ju begripligt...

BARN: Jag vet inte vad ajg ska göra...

BRIS: Så hur har ni det annars du och mamma och din syster, när det är bra?

(Här löpte chatten på i ytterligare ca 30 minuter, med ytterligare ca 20 repliker var från BRIS och barnet - innan ett avslut närmade sig.)

BARN: Men när är BRIS-chatten öppen nästa gång? Behöver jag ta om samma saker igen?

BRIS: Ta det som du tycker känns viktigt den gången! Sen har du ju din kurator som vet allt och som du ju pratar med under tiden .och din mamma förstås!

BARN: Ja, precis. Tack så jättemycket att jag fick prata med dig. Jag mår mycket bättre. :)

BRIS: Tack själv, det var kul att prata med dig! Så då säger vi hejdå?

BARN: haha, japp. Hej då, ha det så bra! :) Kram

Chatt med flicka 14 år⁴

Chattarna kan handla om vad som helst och har ingen uttalad tidsbegränsning. Men i BRIS metod ingår en tanke om att chatt-konversationer som dessa sällan blir bra om de är mer än en timma. Under år 2009 tog chattarna i genomsnitt 43,5 minuter.

Under chattens öppettider kan ett antal barn ställa sig i kö. Om kön är full får man försöka senare. BRIS låter alla barn få chatta som hamnat i kö under öppettiden.

En BRIS-medarbetare chattar aldrig med mer än ett barn i taget.

År 2009

Under år 2009 hade BRIS 2300 chattar med barn och ungdomar. Av dessa blev 1838 stödjande chattar. Övriga chattar var antingen helt tomma eller gav alltför lite information för att kunna ge stödjande svar. Antalet stödjande chattar har ökat med över 100 procent jämfört med år 2008, vilket beror på den utökning av tillgänglighet som skedde under året.

Medelåldern på barnen som chattade var 14,7 år, vilket är högre än både till BRIS 116 111 och BRIS-mejlen. 88 procent var med flickor, 12 procent med pojkar. Det är något större andel pojkar än i BRIS-mejlen, och ganska mycket mindre andel pojkar än i telefonen.

Vad kontakterna handlade om i BRIS-chatten skiljde sig en del åt jämfört med BRIS övriga barnkontakter. Att chattarna handlade om barns psykiska ohälsa var nästan lika vanligt som i BRIS-mejlen (och mycket vanligare än i telefonen), och just kontakter om självdestruktivitet och ådstörningar var ännu mer vanligt än i BRIS-mejlen. För övrigt var det jämfört med övriga barnkontakter vanligare att chattarna handlade om till exempel Familjekonflikter och Ensamhet. Medan det var betydligt mindre vanligt med kontakter om Mobbning, Kärlek och Sex.

4 Alla exempel är autentiska, men redigerade och förkortade samt omgjorda så att inget enskilt barn kan identifieras.

BRIS Forum

BRIS FORUM BESTÅR AV tre olika verksamheter. *Diskussionsforum, Min dikt och Glädjekällan.*

Syftet med BRIS Forum är att ge barn och ungdomar möjlighet att få stöd från andra unga samt möjlighet att uttrycka åsikter, skriva av sig och ta del av andras erfarenheter kring viktiga och angelägna ämnen.

BRIS Forum är en del av den interaktiva delen av hemsidan. Det innebär att barnen måste ha registrerat sig enligt ovan för att kunna skriva inlägg.

Liknande forum finns på många andra communities för barn och ungdomar. Det unika för BRIS Forum är att alla inlägg läses av en vuxen på BRIS innan de publiceras. Det ger BRIS möjlighet att neka inlägg som BRIS av någon anledning inte tycker ger ett konstruktivt stöd för barnet själv och/eller de barn som kommer läsa inlägget. BRIS kan också göra en bedömning att barnet i inlägget bryter sin anonymitet, vilket inte är tillåtet. Detta är förstås svåra bedömningar att göra. Och bygger på en kontinuerlig diskussion inom BRIS. När ett inlägg inte godkänns får barnet alltid ett personligt meddelande från BRIS, med en förklaring och eventuella hänvisningar till BRIS övriga verksamheter eller till andra verksamheter som BRIS finner lämpliga. Huvudregeln är ändå att inläggen godkänns, och under 2009 godkändes över 90 procent av alla inlägg. I sällsynta fall kan BRIS välja att själva skriva ett inlägg, för att på så vis utveckla eller styra diskussionen.

jag vill bara tacka alla underbara människor på den här hemsidan. när man loggar in hit kommer man på bättre tankar och man förstår att man inte är ensam om sina problem. det känns så skönt. alla är schyssta mot alla, och bryr sej. samtidigt som man får hjälp själv, kan man ge något tillbaka. det känns också så bra att kunna säga precis som man känner, eftersom man inte vet vilka personerna är, tack alla som bryr sej ni är underbara :) kramar på er

Huvudinlägg till Diskussionsforum från flicka

Diskussionsforum

Diskussionsforum är den i särklass största verksamheten inom BRIS Forum. År 2009 skickades det in 29 178 inlägg till Diskussionsforum. Av dessa publicerades 26 814 inlägg. Efter några år med stora ökningsar av antalet inlägg, minskade antalet inlägg nu istället något, jämfört med förra året – precis som för övriga verksamheter i BRIS Forum. Medelåldern på de som skrev var 14,4 år. Vilket är något lägre än för de andra webbaserade verksamheterna, men något högre än i telefonen. Kön fördelningen var 91 procent flickor och 9 procent pojkar.

På Diskussionsforum har BRIS bestämt några övergripande teman, som till exempel *Skolan, Att*

” Diskussionsforum är en slående bekräftelse på hur bra och gärna barn och ungdomar stöttar och finns till för varandra.

vara ung och Våld och övergrepp. Bland dessa väljer barnet ett tema att skriva sitt huvudinlägg under. Efter att huvudinlägget har lästs och publicerats av BRIS kan andra barn på sidan läsa inlägget och skriva ett svar. Även alla svar måste godkännas av BRIS innan de publiceras. Oftast handlar det om att barnen beskriver en upplevelse och/eller kommer med en specifik fråga, och att övriga barn och ungdomar sedan ger sina erfarenheter på den beskrivna upplevelsen eller frågan.

En tråd i Diskussionsforum, det vill säga ett huvudinlägg med tillhörande svar/inlägg, raderas när inget nytt inlägg har kommit in på tio dagar.

Diskussionsforum är en slående bekräftelse på hur bra och gärna barn och ungdomar stöttar och finns till för varandra.

Huvudinlägg av pojke 14 år:

jag blir misshandlad och hotad och kränkt av min pappa har blivit misshandlad och allt i snart 7 år jag klarar inte mer snälla kan nån hjälpa mig har ni några råd snälla hjälp mig vad kan jag göra???

Svar från flicka 14 år:

*Usch, vad hemskt det måste vara!
Du kan antingen
* åka till din mamma och bo där (om det går?)
* ringa polisen och anmäla för barnmisshandel!
* kontakta socialen
* prata med din pappa om det, föreslå att han kan gå till en psykolog
* ring BRIS så får du ännu flera råd! :)
Jag håller verkligen tummarna för dig!
Tusen kramar och God jul :D*

Svar från pojke 15 år:

*bara 1 grej:
tänk inte "aja, han slutar väl när jag blir stor", utan gå nu direkt och säg till socialen elr polisen*

Svar från flicka 14 år

Vilket svin! En pojke som betydde mkt för mej blev slagen när han var liten till nu... Han sa åt honom och visade sig tuff och var inte mer rädd och vägrade tåla mer skit! Sedan ändrades pappan och han sökte hjälp. Han hade lof sig en mamma han åkt etill då och då (som inte visste något). Jag vet inte vad du ska göra fast hoppas det blir bra

Delar av exempel på tråd från Diskussionsforum

Min dikt

Till Min dikt kan barn och ungdomar skriva en kort eller längre text som de vill dela med sig av till andra på sidan. Alla texter publiceras, förutom de som nekas utifrån ovan beskrivna bedömningar. I både Diskussionsforum och Min dikt får varje inlägg vara max 2000 tecken.

Under år 2009 publicerades 1080 inlägg till Min dikt. Medelåldern på de som skrev var 13,9 år. Vilket är något lägre än för Diskussionsforum. Könsfördelningen var 95 procent flickor och 5 procent pojkar, vilket är några lägre andel pojkar än i Diskussionsforum.

*musik gör mig glad, får mig att kämpa.
Finns inte musik finns fan inte jag.*

Inlägg till Glädjekällan från flicka 14 år

*min farmor hjälper mig igenom allt, även
fast hon inte vet om det.*

Inlägg till Glädjekällan från flicka 16 år

sällsynta blommor

*Äkta vänner är som sällsynta blommor. man
får inte skada dom, man får inte svika dom,
man får inte trampa på dom och man får ap-
solut inte glömma bort dom sällsynta blom-
morna...Jag trodde att jag var en sällsynt
blomma, en sådann sällsynt blomma som
inte fick bli allt detta.. men jag hade fel.*

Inlägg i Min dikt från flicka 14 år

Glädjekällan

Glädjekällan är enbart öppen för inlägg som andas hopp, glädje och kärlek. BRIS erbjuder för övrigt ett antal verksamheter där barn och ungdomar får berätta om i stort sett vad som helst, hur allvarligt det än må vara. Det gör att alla våra verksamheter, och större delen av hemsidan, ofta präglas av oerhört allvarliga ämnen. Tanken med Glädjekällan är att erbjuda en frizon, där man bara ska kunna dela med sig av och fånga in olika uttryck för just hopp, glädje och kärlek. Varje inlägg i Glädjekällan får vara max 150 tecken.

Under 2009 publicerades 1130 inlägg på Glädjekällan. Och det var ungefär samma medelålder och könsfördelning som i Min Dikt.

Bara läsa

FÖRUTOM DESSA INTERAKTIVA möjligheter, som har beskrivits ovan, kan man även välja att bara läsa från BRIS hemsida, utan att registrera sig och logga in.

I synnerhet kan man läsa alla aktuella inlägg inom **BRIS Forum**.

Under rubriken *Läsa vanliga mejl och svar* döljer sig två olika delar. **Mejl och svar** är en samling av mejl till BRIS-mejlen och de svar barnen fått. Mejlen har både kortats ner och skrivits om så att ingen ska kunna bli igenkänd. Även svaren har kortats ner en aning. De är ordnade efter olika teman, till exempel *Livet*, *Sexualitet* och *Problem hemma*.

I **Frågor till juristen** finner man ett antal vanliga frågor som BRIS jurist får och har fått från barn och ungdomar, och svar på dessa. Även dessa är ordnade efter olika teman, till exempel *Ekonomi*, *Brott* och *Adoption*.

Utöver detta finns det under rubriken **Kunskap och information** en mängd material både om BRIS och om ämnen som BRIS jobbar med.

I synnerhet finns här ett antal **Faktablad** om angelägna och allvarliga ämnen, till exempel *Själv mordstankar* och *Mobbning*. Det är texter som beskriver hur man kan tänka kring den specifika problematiken och hur man kan hjälpa eller få hjälp.

Dessutom hittar man här bland annat årets **BRIS-rapport** och årets **Idolkort** samt information om *FN:s barnkonvention*.

Utöver detta finns det mycket material om BRIS och om angelägna ämnen även på den delen av hemsidan som mer är för vuxna, som ju förstås också barn och ungdomar kan ta del av.

” Bara läsa, utan att registrera sig och logga in.

Övrigt

Tyck till är en del av hemsidan som vänder sig lika mycket till vuxna besökare som till barn och ungdomar. Men det är framför allt barn och ungdomar som är aktiva. Via Tyck till kan vem som helst lämna synpunkter eller frågor om BRIS verksamhet och i synnerhet då den på hemsidan. Dessa inlägg visas inte externt på hemsidan, utan används enbart internt inom BRIS. Om någon har en konkret fråga finns möjlighet att få ett direkt svar till sin privata mejl-adress. I genomsnitt kommer det in mer än fyra inlägg per dag, och de allra flesta från barn och ungdomar. Inläggen är av stor betydelse för BRIS kvalitetssäkring och utveckling av den webbaserade verksamheten.

Barnperspektivet.se är en ny sajt som BRIS lanserade i maj 2010. Sajten drivs med finansiellt stöd av Socialdepartementet och Skandia Idéer för livet. Syftet är att utöka möjligheterna för vuxna att få webbaserat stöd i frågor som rör barn. Här finns bland annat Forumet, där man kan diskutera frågor kring barn med andra vuxna, anonymt. Barnperspektivet.se och BRIS Vuxentelefon – om barn ska komplettera varandra. Med Barnperspektivet.se vill BRIS lyfta barnens perspektiv, sprida och öka kunskapen om barns behov och rättigheter, stödja föräldrar och andra vuxna i sin relation med barn och stärka vuxna att agera om barn far illa. Barnperspektivet.se utvecklas i samverkan med Skandia Idéer för Livet och Statens Folkhälsoinstitutet.

För övrigt har BRIS en ambition om att fortsätta utveckla den webbaserade verksamheten. Dels genom att se till att hemsidan alltid är så användarvänlig som möjligt, men också genom att testa nya verksamheter; nya sätt att följa barn och ungdomars (och vuxnas) behov av att kommunicera och få information kring viktiga och angelägna ämnen.

En viktig del i detta arbete är att BRIS ska bli mer synlig på andra sajter där barn och ungdomar är. Det kan handla om att BRIS ska ha en egen profil på stora och viktiga sajter. Redan nu händer det då och då att BRIS medarbetare chattar med läsare på olika nättidningar, utifrån något speciellt ämne.

BRIS för interna diskussioner om att på längre sikt skapa utrymme till att kontinuerligt ha grupp-chattar med barn på BRIS.se utifrån viktiga och angelägna ämnen, som ett exempel på ambitionen att på bästa sätt följa barnens och ungdomarnas behov.

Material och metod

FÖR ATT FÅNGA IN och få en uppfattning om vad barn och ungdomar berättar för oss om sådant som berör Internet, datorer eller mobiltelefoner har vi gjort en textsökning bland BRIS stödjande kontakter i BRIS-mejlen och BRIS-chatten. På samma sätt som i förra årets rapport har vi enbart gjort en sådan textsökning för månaderna mars och april. Av tidigare erfarenheter vet vi att även med detta begränsade material så får vi en god uppfattning om hur de it-relaterade kontakterna ser ut för hela året.

Dessutom har en textsökning gjorts bland alla huvudinlägg som kommit in till Diskussionsforum under hela år 2009.

Ovan nämnda textsökningar innebär att BRIS bland mejlsvar, chattloggar och huvudinlägg gjort en textsökning på 102 st it-relaterade ord, förkortningar eller begrepp⁵. Alla texter som gav träff lästes och kodades efter innehåll.

Ett antal träffar gallrades bort som felträffar, som att till exempel sökordet "wow" (förkortning för online-spelet World of Warcraft) gav träff på utropet "Wow!".

Ytterligare ett antal träffar gallrades bort för att de ansågs ha en alltför marginell betydelse för att bidra till ökad kunskap om det unga Internet, exempelvis kunde ett barn i förbigående förklara att detta var "det andra mejlet till BRIS".

På resten av träffarna gjordes en kategorisering utifrån om kontakten visade sig handla om ett eller flera av följande områden: *Kärlek- och kamratrelationer, Sexuellt relaterat, Psykisk ohälsa, Kränkningar och hot, Hantering och användning av it, Föräldrars it* samt *Annat*. Dessutom noterades om kontakten berörde ett eller flera av följande övergripande teman: *Kopplingar till våld IRL⁶, Bilder och filmer, Anonymitet/distans* samt *Säkerhet och skydd*. Slutligen noterades om kontakten uttryckligen beskrev närvaro eller frånvaro av förälder eller annan vuxen kring det it-relaterade. För varje träff noterades också om det berörde dator och/eller mobiltelefon.

Utöver det resultat som kategoriseringar och kodningar har givit, redovisas även resultat som bygger på BRIS generella dokumentation, såsom ålder och kön.

Resultat – övergripande

BRIS-mejlen och BRIS-chatten

Denna textsökning gjordes på alla stödjande barnkontakter i BRIS-mejlen och BRIS-chatten under mars och april år 2009⁷. Sammanlagt handlade det om 1694 kontakter. Textsökningen gav 596 träffar. Efter att ha gallrat bort felsök och de av alltför marginell betydelse återstod 376 kontakter. I antal är det en ökning med 102 st, eller knappt 40 procent, jämfört med samma månader år 2008. Den stora ökningen beror dels på att det totala antalet mejl och chattar ökat jämfört med år 2008. Men även andelen it-relaterade inlägg har ökat, från ca 18 procent till ca 22 procent.

Medelåldern bland dessa kontakter var 14,3 år, vilket är ungefär det samma som förra året, och något lägre än för alla stödjande barnkontakter år 2009. Könsfördelningen var 88 procent flickor och 12 procent pojkar, vilket är något lägre andel pojkar än förra året, och något lägre andel pojkar jämfört med alla stödjande barnkontakter.

Kodningen visade att 70 procent av kontakterna noterades handla om dator, 18 procent om mobil och 12 procent om både och. Summerat handlade 82 procent om datorer och 30 procent om mobiler, vilket är väldigt likt andelen från år 2008.

5 adda, användarnamn, apberget, backup, back-up, bilddagboken, blip, blocka, blocket, blog, bredband, =cam, chat (*ej i chat-loggar*), community, counter, cyber, data, dator, digital, diskussionsforum, dreamhack, "e-", email, emejl, eniro, facebook, fildel, flashback, =flickr, forum, =gb, gmail, googl, groom, gästbok, habbo, "helgon.net", hemsid, hotmail, hårddisk, internet, iphone, =irl, kenza, klotterplank, kontaktlista, kp, krypin, "ladda ner", =lan, lana, level, logga, lunar, lösenord, "mac", mail, meddelande, mejl, mejl, mess, mms, mobil, mp3, msn, mspace, nätet, online, on-line, pc, photoshop, playahead, poker, popup, pop-up, porrsid, "pro ana", sajt, server, =Sims, site, skype, sms, "snyggast.se", spam, spray,

stream, surfa, tjatt, tradera, umo, "ungdomar.se", uppkoppl, usb, web, Wiki, windows, "world of warcraft", wow, www, youtube

6 IRL = In Real life, det vill säga livet utanför Internet

7 I förra årets rapport ingick även samtalsbeskrivningar från Barnen Hjälptelefon/BRIS 116 111 i textsökningen. En sådan sökning är inte längre möjlig att göra. BRIS har därför tagit fram nya resultat utifrån 2008 års material, med enbart BRIS-mejlen och BRIS-chatten, och det är dessa siffror som årets resultat jämförs med. Samtidigt är det värt att notera att skillnaden inte visade sig vara särskilt stor för 2008 års resultat, mellan att ha med Barnets Hjälptelefon/BRIS 116 111 och inte.

I övrigt gav kodningen följande resultat:

MEJL OCH CHATTAR

Kod	Andel mar-apr 2009	Andel mar-apr 2008
Hantering och användning av it	52%	43%
Kärleks- och kamratrelationer	48%	51%
Psykisk ohälsa	9%	15%
Sexuellt relaterat	8,8%	7,7%
Kränkningar, hot, övergrepp	8,5%	11%
Föräldrars it	8,5%	6,6%
Annat	3,2%	8,4%
Kopplat till våld IRL	2,9%	2,9%
Bilder och filmer	5,6%	5,1%
Anonymitet/distans	13%	11%
Säkerhet och skydd	7,2%	5,8%
N=	376	274

Som framgår av tabellen är skillnaderna jämfört med förra året ganska små. Eftersom skillnaderna också var små förra året jämfört med året dessförinnan, så kan man konstatera att denna analys verkar vara relativt beständig; det tycks som att det är så här BRIS it-relaterade kontakter fördelar sig på olika ämnen, teman och övriga kodningar.

Möjligen finns det ett par förändringar som är värda att notera. I synnerhet är minskningen av andelen om *Psykisk ohälsa* markant. I sammanhanget är det värt att veta att även för BRIS stödjande kontakter i stort minskade andelen om *Psykisk ohälsa* under år 2009.

Den kraftiga ökningen av *Hantering och användning av it* kan ha en naturlig förklaring i en omfördelning från *Annat*; en del liknande kontakter hamnade i kodningen istället under *Annat* förra året.

Diskussionsforum

Denna textsökning gjordes bland alla publicerade huvudinlägg till Diskussionsforum från hela år 2009. Sammanlagt handlade det om 4700 huvudinlägg. Efter samma typ av gallring som beskrivs ovan återstod 515 it-relaterade huvudinlägg. Andelen it-relaterade huvudinlägg har sedan år 2008 ökat från ca 8,8 procent till ca 11 procent, dvs en ökning på ca 25 procent.

Medelåldern var 14,4 år. Könsfördelningen var 93 procent flickor och 7 procent pojkar, vilket är en något mindre andel pojkar än alla inlägg år 2009 och något högre andel pojkar än de it-relaterade huvudinläggen från år 2008.

Kodningen visar att 61 procent av huvudinläggen handlade om dator, 26 procent om mobil och 13 procent om både och. Summerat handlade 74 procent om dator och 39 procent om mobil. Ökningen av andelen om mobiler är markant, jämfört med år 2008.

I övrigt gav kodningen följande resultat:

DISKUSSIONSFORUM

Kod	Andel 2009	Andel 2008
Kärleks- och kamratrelationer	63%	59%
Hantering och användning av it	38%	37%
Kränkningar, hot, övergrepp	8,5%	8,5%
Sexuellt relaterat	6,4%	7,7%
Psykisk ohälsa	3,5%	6,0%
Föräldrars it	3,1%	4,1%
Annat	1,0%	8,8%
Kopplat till våld IRL	2,7%	1,4%
Bilder och filmer	5,8%	5,5%
Anonymitet och distans	11%	6,3%
Säkerhet och skydd	6,2%	4,9%
N=	515	364

Som framgår av tabellen är skillnaderna jämfört med förra året inte så stora, men vissa skillnader är ändå värda att notera. Dessa noterbara skillnader är de samma som för BRIS chatten och BRIS-mejlen, enligt ovan. Det har skett en markant minskning av andelen om *Psykisk ohälsa* samt en omfördelning från *Annat* till *Hantering och användning av it*.

Man kan notera vissa tydliga skillnader mellan Diskussionsforum och BRIS-mejlen/BRIS chatten. Det är en klart större andel om *Kärleks- och kamratrelationer* i Diskussionsforum. Medan det däremot är mycket mindre andel om både *Psykisk ohälsa*, *Sexuellt relaterat*, *Föräldrars it* och *Hantering och användning av it*.

Övrigt

I BRIS ordinarie dokumentation från stödverksamheten under 2009 noterades att 2,4 procent (519 st) av alla stödjande barnkontakter handlade om *Datorer/Mobiler/Internet*. Vilket är exakt samma andel som år 2008. Medelåldern bland dessa kontakter var 14,2 år och könsfördelningen 74 procent flickor och 26 procent pojkar.

Ingen läsning och kodning har i år gjorts av detta material. Från förra året kan ändå vissa skillnader noteras, jämfört med det övriga materialet. Utifrån dessa skillnader kan BRIS konstatera att när BRIS medarbetare just ska notera om en kontakt berörde *Datorer/Mobiler/Internet* (det vill säga är it-relaterad) så gör man det i mycket större utsträckning när det rör *Kränkningar, hot och övergrepp* och *Sexuellt relaterat*, och i mycket mindre utsträckning när det rör sig om *Psykisk ohälsa*, *Föräldrars it* och *Kärlek- och kamratrelationer*. Med andra ord så ser BRIS medarbetare vissa ämnen som mer tydligt it-relaterade än andra.

Resultat – område för område

UNDER VARJE OMRÅDE sammanfattas några huvudsakliga teman som framkommit.

Upplägget i denna resultat-del är i stort sett identiskt med förra året, på grund av att inga övergripande skillnader om vad barnen har berättat har kunnat noteras. Vissa skillnader och nya erfarenheter har dock noterats, och dessa redovisas förstås.

Exemplen från BRIS-mejlen, BRIS-chatten och Diskussionsforum är helt och hållet hämtade från år 2009⁸.

Kärleks- och kamratrelationer

Här har alla kontakter som berört någon aspekt av kärleks- och kamratrelationer noterats. Generellt handlar det om hur Internet, datorer och mobiltelefoner har en roll i själva relationerna och i hanterandet av dem.

Ca hälften av alla kontakter har noterats handla om kamrat- och kärleksrelationer. Och det är än mer vanligt när de unga diskuterar med varandra i Diskussionsforum än i övriga stödverksamheter.

Det vanligt vardagliga är ett tema som går igen i många av dessa kontakter. Alltså att kärleks- och kamratrelationerna oftast på ett så självklart och vardagligt vis hanteras via Internet, datorer och mobiltelefoner.

I våras började jag chatta med en finsk tjej, på engelska. För några veckor sedan så började vi använda våra webcamror och några dagar senare började vi snacka i skype. Eftersom jag inte har så mycket till liv så brukar jag inte va så "nära" tjejer. Vi blev bättre å bättre kompisar å jag är nu grymt kär i henne.

Huvudinlägg från pojke 16 år

Jag har en blogg, där jag uppdaterar varje dag om allt möjligt. Han kommenterar där, så det måste vara ett tecken på att han vill ha kontakt igen, eller hur? Vissa gånger kan jag skriva ett inlägg om saker jag VET att han kommer kommentera.

Mejl från flicka 15 år

Den relativa anonymitet och distans som råder på Internet och genom sms skapar nya förutsättningar för kamrat- och kärleksrelationer. Det kan handla om det faktum att man inte möter varandra öga mot öga, och att den man möter kan finnas på andra sidan jordklotet.

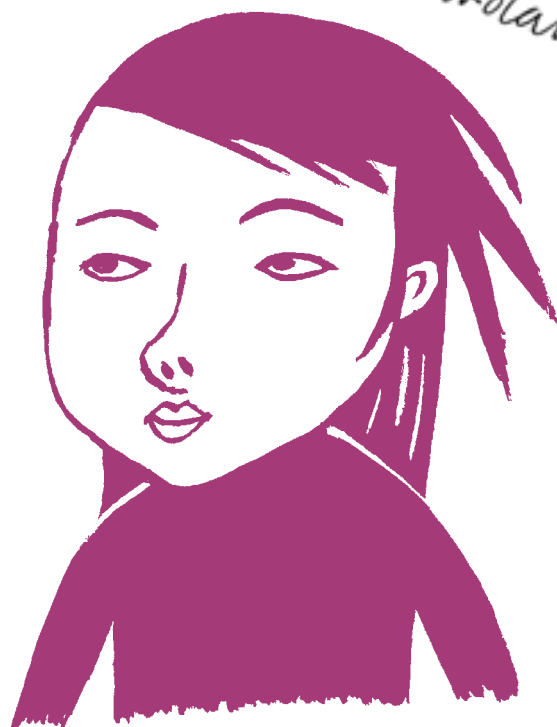
Jag är galen i en kille jag har chattat med på msn i snart tre år. Vi bor 60 mil ifrån varandra och har aldrig träffats. Vi har varandras nummer och vi har camat så jag vet att han inte är en gammal gubbe. Jag vill inte ringa, trivs inte med telefoner. Men jag är rädd, tänk om han inte gillar mig så som jag gillar honom, skulle våran "msnrelation" förstöras om det va så, för det vill jag ju inte!

Mejl från flicka 17 år

Jag har inga kompisar i nya klassen som jag umgås med på fritiden. Så då är mina nätkompisar dem som jag pratar med efter skolan osv. Jag tycker bättre om dem och slipper känna mig äcklig när jag pratar med dem.

Mejl från flicka 16 år

Mina nätkompisar är de jag pratar med efter skolan

⁸ Alla exempel är autentiska, men redigerade och förkortade samt omgjorda så att inget enskilt barn kan identifieras.

Bilder, filmer och webcam har på många sätt en både självklar och avgörande roll i mycket av det barn och ungdomar beskriver när det gäller kamrat- och kärleksrelationer. Det är tydligt att det både kan vara en resurs och något som ställer till det.

jag hade skickat bilder till min kille på mig med bh å trosor men även naket, allt för att jag vill få hans bekräftelse, men han säger ALDRIG något om dom mer än tack för bilderna. och nu när jag lyckades gå igenom hans mobil var dom inte ens sparade!!!

Mejl från flicka 17 år

i somras så träffa ja en kille som va skit söt och snäll mot mig. och när vi snacka på msn så ville han att ja skulle ta av mig tröjan och vissa mig i BH och ja gjorde de för han tjata jätte mycket ja vet att de e dumt att göra såna saker men de kom ja inte på förens ja hade gjort de och nu ångrar ja mig skit mycket!!

Mejl från flicka 13 år

I Diskussionsforum tar de unga ofta stöd från varandra för att komma vidare i detta ibland komplexa i att vara kär i någon via Internet.

Hantering och användning av it

Under denna rubrik har de kontakter noterats som lite mer specifikt berört hanteringen eller användningen av it. Ofta handlar det om datorn eller mobilen som grej. Eller om ett ovanligt avancerat sätt använda Internet.

När jag sitter vid min dator och skapar, hackar, tecknar, streamar, lyssnar, ser på, läser, allt möjligt, så kan jag försvinna. Försvinna från tiden och min familj, från alla hot och blickar. Jag kan vara en avatar i ett online spel som måste rädda sin prinsessa, jag kan göra något annat än.. Ja, livet

Mejl från flicka 15 år

Jag födde en liten dotter i lördags. Är kvar på sjukhuset men mamma tog med en dator. Så nu sitter jag i caféet och skriver till er. Åh, kan inte fatta att jag är mamma!:) []

Huvudinlägg från flicka 16 år

När det gäller erfarenheter och frågor kring juridik, teknik och säkerhet, är det tydligt hur de unga gärna använder Diskussionsforum för att få jämnårigas åsikter och stöd. Det samma gäller erfarenheter kring en överdriven konsumtion av Internet.

Huvudinlägg från flicka 17 år

Jag tror jag är kär. Kär i en kille jag aldrig träffas, bara chattat med i drygt två år. Vad tycker ni om det? Kan man bli kär i någon man aldrig träffat?

Svar från flicka 17 år

Jag är också kär i en kille jag aldrig har träffat. Det är också skitjobbigt, speciellt eftersom jag har ljugit för honom om min ålder och inte vågar säga sanningen och därmed inte kan träffa honom. Du är inte ensam.

Svar från kille 16 år

jag är tsm med en jag aldrig träffat, på msn. haha. vi är homosexuella. så de är klart att man kan vara kär i nån då. jag är ju de. många andra är också.

Svar från flicka 14 år

Jag tycker att det är okej jag är också kär i en okänd :) fast vi har bytt både nummer och msn och sånt. Det ledde till att vi blev ihop vilket e lite skumt eftersom vi aldrig träffats och han har bara satt bilder på mig xD

Huvudinlägg från flicka 18 år

Jag har en underbar pojkvän som jag älskar över allt annat. men han är besatt av wow. han vill spela det hela tiden. och han blir sur för att jag blir sur att han spelar. Men ja vill att han ska kunna visa att jag kan gå före nångång det satans spelet!

Svar från flicka 13 år

alltså, det är väldigt lätt att bli beroende av wow. jag tror alltså inte att han väljer att spela istället för att vara med dig, utan.. det bara blir så. det blir liksom som ett missbruk.

Svar från flicka 17 år

Säg att du vill lämna honom om han inte ger dig mer uppmärksamhet. Han ska inte få bete sig som han gör mot dig. Då förtjänar han inte dig.

Jag har precis startat en blogg. det är något av det bästa jag gjort!

då blockade jag honom direkt och tog bort min visningsbild, och fixade inställningar så att man bara kan skriva till mig om den personen finns på min kontaktlista. men jag är ändå skiträdd, finns det någonstans man kan kolla om personen/mejl-adressen är anmäld för något på internet?

Mejl från flicka 15 år

Det är tydligt hur **bloggandet** de senaste åren har blivit en del av alltför ungdomars vardag. Ungdomarna bloggar själva och håller koll på varandras och kändisars bloggar.

Jag har precis startat en blogg och det är något av det bästa jag har gjort! Även om typ ingen läser den så hjälper det att skriva av sig lite!

Huvudinlägg från flicka 15 år

bara jag som stör mig på alla bloggar om utseende, fester, sprit och skit? typ alla kända bloggar handlar bara om sånt, som kissies, dessies, kenza osv, bara en massa fester och löshår, smink osv...

Mejl från flicka 16 år

Kränkningar, hot och övergrepp

Under detta område hamnar allt som berör kränkningar, hot och övergrepp som antingen har skett via it eller har någon annan form av koppling dit.

Knappt var tionde av BRIS it-relaterade barnkontakter berör detta område.

Kränkningar på nätet och i mobilen går ofta hand i hand med kränkningar IRL. Till exempel på så sätt att kränkningarna ofta äger rum samtidigt både via it och IRL.

Den relativa anonymiteten och distansen påverkar även kränkningarna, vilka tycks leda till att det blir lättare att kränka och att kränkningarna blir grövre. Det handlar både om att man inte alls känner den andra personen, eller om att man gör det men nu inte står öga mot öga.

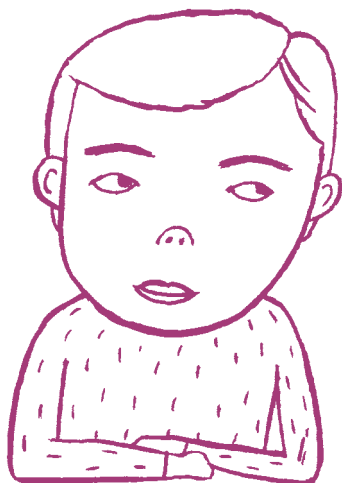
jag vill kunna gå ut utan att va nervös för att hon o sina vänner ska komma! hon la nyligen ut en text på hennes bilddagbok o där stod de att hon ville att jag o min mamma skulle hängas på kors!

Huvudinlägg från flicka 11 år

Bilder, filmer och webcam är ett vanligt verktyg för att kränka eller hota någon över Internet eller mobiltelefoner. Vid knappt 20 procent av de it-relaterade kränkningarna och hoten har bilder, filmer och webcam en roll. Det handlar både om att få kränkande kommentarer om bilder som den unge själv lagt ut och om att bilder som andra tagit används på ett kränkande vis.

BRIS: du har verkligen varit med om många jobbiga saker, jag förstår att du är ledsen
BARN: och sen i vintras träffade jag två av eriks kompisar en utav dom filmade med sin mobil när vi skulle ha sex, fast jag sa nej flera gånger,
BARN: sen skrattade han bara när jag sa att jag ville han skulle ta bort filmerna, fast jag började gråta.
BARN: sen sa han när jag sa att jag tänkte anmäla han om han inte tog bort dem att "poliserna kommer bara skaffa åt dig isåfall precis som alla andra för du är en sån hora"
BRIS: du har verkligen blivit behandlad dåligt och inget av detta är ditt fel

Chatt med flicka 18 år

Och en gång så hade vi camen igång, jag hade precis duschat, och hade handduken om mig. Så jag tog en sjal om mig så han inte skulle se så värst mycket. Men han sade det i skolan som att jag var en hora som visade mig i camen :o

Mejl med flicka 14 år

Säkerhet och skydd är viktiga aspekter när de unga beskriver sina erfarenheter av it-relaterade kränkningar. Det kan vara så att bristande säkerhet har lett till själva kränkningen, till exempel vid stulna inloggningsuppgifter. Eller att den unge har funderingar kring hur man tekniskt kan skydda sig från kränkningarna. Inte sällan väljer de att få råd kring detta bland jämnåriga i Diskussionsforum.

Huvudinlägg från flicka 14 år

Jag har blivit hotat genom msn, de var en 20 åring kille, jag vågar nt säga de till mina förelldrar, dem skulle ta datan av mig då, P.S han sa att han ska döda mig efter skolan, jag va såååå dum o sa vilken skola jag går på,

Svar från flicka 17 år

Jag tror faktiskt inte han kmr komma, vet du vad 90% av alla som säger så ljuger både om att dom ska komma, och sin ålder, det kan ju lika gärna vara 14 åriga killar som jävlas med dig. Men du ska iaf säga till din föräldrar,

Svar från flicka 14 år

Vet den här killen hur du ser ut? Om inte, så behöver du egentligen inte oroa dig tycker jag.

Svar från flicka 13 år

Jag tycker precis som alla andra, polisanmäl honom.

Sexuellt relaterat

Under detta område har BRIS försökt fånga in alla kontakter som på något sätt är sexuellt relaterade. Och självklart rör det sig om både positiva och negativa erfarenheter.

Ett allmänt testande är något som är nära förknippat med det sexuellt relaterade. Ofta beskriver de unga detta testande i positiva ordalag, men det är än vanligare att det allmänna testandet är förknippat med någon form av bekymmer.

Så det va en kille på 15 år (gubbe på 55 säkert) som började snacka med mig och han tyckte jag va "skithet" och bla bla. Han ville att jag skulle visa bröstet, och jag var ju dum i huvet och tänkte att ingen kommer ju få reda på det ändå. Dagen därpå var han inne igen och sa till mig att visa igen. Jag sa NEJ! Då sade han att han hade spelat in det och att han skulle lägga ut det på nätet med mitt namn och allt.

Mejl från flicka 14 år

Jag gick in på www.sex.se och tryckte på att jag va över 18 år och så var det massa tjejer som slickade killarna på snoppen och sånt. Sen så såg jag att det stod ladda ner för 18,50 betyder det att jag har brytit en lag och att jag kommer få betala 18,50? SNÄLLA SVARA!

Mejl från flicka 10 år

Fick nys om att det fanns ett klipp på när två klasskompisar strippade på youtube. Nu har jag rapporterat filmerna och de är borttagna och kontot är spärrat.. Det rörde sig om filmer där de dansade i endast bh & trosor... De är endast 12/13 år...

Mejl från flicka 12 år

När vi snacka på MSN
så vilke han att jag
skulle ta av mej till bh.
Nu ångrar jag mej
skitmycket!

Bilder, filmer och webcam har en roll i cirka en femtedel av de kontakter som är sexuellt relaterade. Med BRIS tar man oftast kontakt kring detta när det blivit ett bekymmer, till exempel att den unge själv valt att en gång skicka eller publicera bilder, men att bilderna sedan har använts på ett sätt de inte hade tänkt sig.

Det var en kille på msn som sa att om han fick se mig i underkläder skulle jag få 700 kr, dum som jag är gick jag på det. Jag mår illa av detta. Jag känner mig så utnyttjad och jag kan inte fatta att jag gick på det.

Mejl från flicka 17 år

Jag höll på att smsa med en kille och helt plötsligt skickade han en bild på sin penis. Min fråga är: Kan jag göra en anmälan om jag har bildbevis och ett sms där det står att jag säger åt honom?

Mejl från flicka 15 år

Kränkningar, hot och övergrepp beskrivs i en del av de sexuellt relaterade kontakterna. Oftast sker dessa kränkningar unga emellan, och enbart över Internet eller mobiltelefonen. För vissa unga blir detta verkligen ett problem, andra kan bara skaka av sig det.

Kul att en kille skrev att han vill ligga med mig på msn nu.. wohoooo, jag kan få sex även om jag är singel och nydumpad, PARTYTJAM! Ehm, nej nu ska jag inte bara sitta här och tramsa,

Mejl från flicka 16 år

I Diskussionsforum blir det tydligt hur vissa delar erfarenheter som dessa, och andra aldrig varit med om det.

Huvudinlägg från flicka 12 år

Det är massor av olika perversa typer som addar mig varje dag. Jag tar bort dem förstås. Jag vill prata med någon på riktigt ?. Det är så jävla tråkigt hela tiden att logga in på msn. Man mår illa av att det är jätte många killar och tjejer som är super schyssta i början med sen är typ flickorna bi och killarna är helt perversa.

Svar från flicka 15 år

Jag vet det är jätte äckligt!!! Jag har oxå massor av såna på msn! Det är alltid äckliga människor som lägger till mejl! Och först är de schyssta sen ba är du våt? Typ!

Svar från flicka 15 år

Usch. Jag har aldrig varit med om att någon sådan addat mig på msn/dylikt, men det händer mina kompisar ofta. Det värsta är att dom sitter och skrattar, går med på att skriva snuskigt osv osv. Till slut har dom bara snuskisar på sina kontaktlistor som ber och bönar om camsex.

När det gäller grooming - vuxna som tagit kontakt med unga i sexuella syften – så beskriver en del barn detta i BRIS kontakter. Hur många det rör sig om är svårt att säga. Det beror mycket på hur man tolkar det barnen beskriver. Ofta är till exempel åldern på mannen/pojken okänd. I andra fall är ålderskillnaden relativt liten. En sexuell kontakt IRL, med en vuxen man som den unge lärt känna via it, beskrevs i en handfull kontakter under år 2009.

Jag har en kompis
över internet.
Hon mår inte bra.

Psykisk ohälsa

Här handlar det om kontakter där barn och unga beskrivit hur de använder i synnerhet Internet till att antingen hantera sin egen psykiska ohälsa eller vara stöd för andra som mår dåligt.

Den relativa anonymiteten och distansen kan man se en tydlig betydelse av när det gäller psykisk ohälsa. Många beskriver att det bara är via tangentbordet och Internet som de kan beskriva hur de mår, men anonymiteten och distansen skapar också problem.

Jag har en kompis över internet. hon mår inte bra, och det förstod jag efter att hon skickat en självbiografi till mig. Och tanken på att jag inte kan hjälpa henne får mig att gråta. Hon har tänkt rymma i sommar och om det inte hjälper tar hon livet av sig.

Mejl från flicka 16 år

Jag har haft mycket självmordstankar på sista tiden och igår gick det så långt att jag satt och läste en självmordsguide på nätet...

Mejl från pojke 15 år

I inbrottet tog de min bärbara dator, min mobil. Det var mitt liv. Jag hade en dagbok som räddade mig där. Jag hade sparat alla Bris inlägg jag skrivit som skulle påminna mig om att leva livet, skita i allt ont. Och i mobilen hade min psykolog skrivit olika sms jag alltid skulle titta på då jag var nere.

Huvudinlägg från flicka 15 år

Jag har nästan ingen att vända mig till. Och helst vill jag inte kunna se den jag pratar med. Jag bloggar om mina känslor istället och på det sättet har jag fått tag på folk som bryr sig om mig.

Mejl från flicka 14 år

I sammanhanget kan man också notera att de unga mycket hellre använder BRIS webbaserade stödverksamheter än telefonen, för att berätta om och få stöd kring psykisk ohälsa.

Föräldrars it

Ett antal kontakter handlade om att föräldrarnas användning av it på olika sätt gett upphov till bekymmer hos den unge.

De flesta av de här kontakterna handlade om föräldrars egen användning av it.

Jag lånade pappas mobil och skulle ta kort. När jag letade efter kortet såg jag några bilder som såg konstiga ut. När jag tittade närmare såg jag att det var bilder på kukar, min lillsyster naken och en hel del mer...

Mejl från flicka 13 år

jag har fått reda på att min mamma är otrogen mot pappa!! hon är inne på nån dejtingsida och får hela tiden skumma sms, och när jag frågar vem som skicka det så säger hon: ingen som du känner!!!

Mejl från flicka 13 år

Föräldrarnas överdrivna tid vid datorn är ett annat tema som beskrivs av barnen som en källa till bekymmer.

Huvudinlägg från flicka 14 år

Min mamma spelar wow... hon gör inget annat! Hon bara sitter där och stirrar in i sin dataskärm och spelar... hon lyssnar inte... hon bryr sig inte...

Svar från flicka 15 år

gå fram till din mamma och säg precis det du vill säga på en gång. och fråga, om hon tycker det är roligare att sitta vid sitt wow hela dagarna istället för att umgås med dig. då kanske hon får en tankeställare.

Svar från flicka 13 år

fan vad jag förstår dig :) min mamma spelade wow i 3 år och då var mitt syskon 1år, så dt var jag som fick mata dom ta på dom kläder natta dom och all skit! jag bor i familjehem nu, och min mamma har slutat spela med hjälp av SOC dt kanske din mamma med ska göra?

Föräldrarnas och den unges kontakt med varandra via it är också något som beskrivs i BRIS kontakter, och som ofta beskrivs som inte helt lätt att hantera på ett bra vis, vare sig för barnet eller för föräldern. Samtidigt är det tydligt att Internet och mobilen kan vara en resurs för de unga i kontakten med en förälder som man inte bor med.

Vuxnas närvaro

För det första kan man konstatera att det är väldigt sällan som vuxna överhuvudtaget nämns i de ungas it-relaterade kontakter med BRIS. Vare sig i positiva eller negativa ordalag.

I de allra flesta fall där föräldrar nämns så är det på ett negativt vis. Till exempel att den unge är missnöjd över hur föräldern agerat eller att den unge är rädd för att berätta för föräldern om det som händer på internet. I synnerhet är det vanligt att den unge är rädd för vad föräldrarna ska säga om planerna på att träffa någon som de lärt känna på Internet.

gillar en kille. nu är det så att jag får inte chatta med nån och träffa nån från internet för mina föräldrar. Så hur ska jag göra med honom ?

Huvudinlägg från flicka 16 år

Huvudinlägg från flicka 16 år

Har era föräldrar kommit och bett er om att ge era inloggnings till mejlen och allt sånt? Min mamma har tvingat mig en massa gånger men jag har alltid sagt nej till henne. För jag tycker att även om hon så kallat e rädd om mig måste jag ju få ha privata grejer.

Svar från flicka 15 år

om din mamma säger att hon vill ha dina inloggnings till dina privata grejer, så säg att du vill ha hennes inlogg. Det är ditt liv, och även om hon gör det för att hon bryr sig om dej så behöver du din privacy.

Svar från flicka 14 år

förstår dig, men jag vill ha en sån mamma. mina föräldrar bryr sig inte om mig. alltså va glad att din mamma ser efter dig så du inte hamnar i skit! har många internet problem nu, på grund av att ingen hemma bryr sig om mig,

Ofta skapas det också konflikter kring själva användningen av datorn. Ibland beskriver de unga att det är som att föräldrarna använder tillgången till it som ett maktmedel.

Snart kommer jag inte ha tillgång till internet längre för mamma "straffar" mig på det sättet och då blir de inge mer bris. Hatar henne så helvetes mkt!

Huvudinlägg från flicka 15 år

När det gäller vuxna utöver föräldrarna, så är de beskrivningarna inte riktigt lika negativt präglade.

BRIS bedömning är att allt fler beskriver att de har kontakt med vuxna professionella via sms eller mejl. Andra beskriver ett tydligt behov av sådan vardaglig kontakt, men också av direkt stöd, hjälp och behandling via it. Detta behov bekräftas också av hur flitigt barn och ungdomar använder möjligheten till att få just webbaserade stöd och råd av en vuxen på BRIS, i ofta väldigt allvarliga och svåra ämnen.

BARN: då skrev jag ett mejl till min lärare, han pratade ju då en stund med mig sen

BRIS: okej, va bra

BARN: efter det mejla vi varann ibland, när jag mådde lite sämre gjorde jag det. Men han har så mkt att göra så han hinner inte skriva

BRIS: Om han är den enda du kan prata med så tycker jag att du ska försätta att maila honom och förklara hur det känns

BARN: Men det är ingen idé att skriva till honom, Jag har skrivit nått mejl här i höstas, men han svarade ju typ inte..

Chatt med flicka 14 år

Sedan ringde anna (socialsekreteraren) igen och pratade med mig och sa då att hon skulle höra av sig dagen efter och fråga hur det var. Det gjorde hon också, via sms, då frågade hon även ifall jag ville att jag och hon skulle träffas en gång till innan hon träffade mig och mina föräldrar. Jag sa att jag ville det.

Mejl med flicka 16 år

Diskussion

År 2007 var det första året som BRIS sammanställde en specifik rapport om de it-relaterade kontakterna i BRIS stödverksamheter. När det gäller frågor om Internet, datorer och mobiltelefoner är tre år lång tid, mycket har hunnit hända. I årets Diskussion utgår BRIS ifrån vad som har diskuterats i de tidigare rapporterna och hur man kan se på dessa diskussioner utifrån aktuella erfarenheter, resultat och referenser.

FÖR DET FÖRSTA kan man ifrågasätta att BRIS överhuvudtaget gör en sådan här rapport; att BRIS försöker göra en sammanställning av och diskutera kring ungas vardag på Internet och med mobiler. På många sätt har det de senaste åren blivit allt orimligare att försöka särskilja vardagen på Internet, vid datorn och i mobilen från den övriga vardagen. I synnerhet för ungdomar är dessa olika delar av vardagen djupt sammanflätade i varandra. Kort sagt – Internet, datorer och mobiltelefoner *är* vardagen; de är arenor och verktyg bland många andra, där vardagen figurerar och hanteras. Men just i detta vardagliga ligger också en del av förklaringen till att BRIS ändå valt att ge ut den här rapporten år efter år.

Viktig vuxennärvaro

För BRIS har ett viktigt syfte de senaste åren varit att få föräldrar och andra vuxna omkring barn att förstå just hur vardagligt det it-relaterade är för barn och ungdomar. BRIS erfarenheter visar hur frånvarande viktiga vuxna är kring ungas vardag med Internet, datorer och mobiltelefoner. I de ungas beskrivningar nämns knappt vuxna överhuvudtaget, och när de nämns är det oftast i form av oro för vuxnas reaktioner. För BRIS är det uppenbart att om vuxna omkring de unga ska kunna vara så viktiga som de bör vara, så måste de öka sin kunskap om det unga Internet. Det bästa sättet att öka kunskapen lär vara att visa sig nyfiken och samtala med de unga om denna del av vardagen. Man kanske till och med kan hitta saker att göra tillsammans på Internet och med datorn. Samtidigt är det viktigt att denna närvaro inte går till överdrift, den vuxna måste hela tiden vara mån om de ungas integritet och självbestämmande.

Många vuxna frågar efter enkla tips och råd kring hur de ska bete sig mot sina barn när det gäller Internet. Svaret är att det inte finns några enkla tips. Men om man ändå vill inspireras lite, så tycker BRIS att man kan titta till två olika sådana här "tips-manualer". Den ena är Medierådets *Tio tips till föräldrar om Internet* och den andra är forskaren Elza Dunkels *Råd till vuxna*. De skiljer sig åt en del, vilket gör det intressant att ta del av båda.

Ett annat sätt att vara närvarande är att själv som vuxen vara tillgänglig via Internet och sms. Många unga beskriver hur en kontakt med en förälder långt bort har förklats med Internet. Andra unga beskriver behovet av att professionella vuxna ska vara mer tillgängliga via Internet och sms. Det kan till exempel gälla lärare, socialsekreterare, kuratorer och psykologer. I årets kontakter visar det sig att allt fler professionella vuxna faktiskt är allt mer tillgängliga via Internet och sms. Även om de ungas behov av professionella vuxna på nätet fortfarande är mycket större än tillgången.

Kränkningar i ett ingenmansland

För skolan är detta med närvaro och agerande när det gäller elevernas vardag på Internet och med mobiltelefoner en svår och komplex historia. Inte minst när det gäller kränkningar och mobbning. För BRIS är det uppenbart att många skolor tar detta på allvar, men samtidigt står ganska handfallna. Många barn beskriver för BRIS om hur de har utsatts för hot och kränkningar över Internet och mobiltelefoner av andra barn på sin skola, men där skolans agerande inte har varit tillräckligt. En bakgrund till detta kan vara att dessa kränkningar rör

sig som i ett ingenmansland; inte riktigt vare sig hemma, på fritiden eller i skolan. Detta ingenmansland kräver ett ännu större mått av samverkan mellan i synnerhet hem och skola, än annars. Om inte, är det lätt hänt att ansvaret skjuts från den ena till den andra, utan att någon agerar på allvar. Barn- och elevombudet (BEO) är tydliga med att skolan aldrig kan fransäga sig sitt ansvar när kränkningar har skett mellan elever från samma skola. Skolan är skyldig att agera med samma skärpa som vid alla andra kränkningar⁹.

BRIS är medvetna om att skolan i detta fall har ett svårt uppdrag. Även om samma handlingsplaner kan användas som vid andra kränkningar i skolan, så innebär internet och mobiltelefoner ändå nya förutsättningar, som det behövs ständigt ny kunskap kring.

På sajten ungaochinternet.se finns ett material som kan användas av i synnerhet skolan, i arbetet med att hantera olika frågor och problem som rör Internet och mobiltelefoner. Materialet bygger på ett antal case, som man kan diskutera utifrån. BRIS samverkar med sajten i utarbetandet av materialet.

En explosion av bilder och filmer

De senaste åren har privata bilder och filmers betydelse på Internet och i mobiltelefoner närmast exploderat. Att sajten bilddagboken.se hastigt under år 2007-2008 blev en av de allra populäraste sajterna för barn och ungdomar är ett exempel på denna explosion. Just bilddagboken har sen dess dykt upp en hel del i barn och ungas kontakter med BRIS. I synnerhet som en del av det vardagliga, där man använder bilder, filmer och webcam som ett sätt att visa vem man är och för att lära känna varandra. Men det är också många som ger exempel på att hanterandet av bilder, filmer och webcam har lett till bekymmer och svåra kränkningar. Att bilder och filmer har fått en så pass mycket större betydelse beror förstås på dess intåg i mobilen. I och med det är det idag så oerhört mycket enklare att både ta och sprida bilder och filmer.

⁹ För mer info om Barn- och elevombudets syn på detta, www.skolinspektionen.se/sv/BEO

Enligt Medierådets granskning av olika sajter som är populära bland barn och ungdomar, så är bilddagboken en sajt med höga ambitioner och goda resultat när det gäller kvalitet och säkerhet, med tanke på det stora besöksantalet. Det visar att sajten åtminstone försöker ta det ansvar som ett så spritt hanterande av bilder och filmer bland barn och ungdomar kräver.¹⁰

Samtidigt visar både Medierådets granskning och BRIS erfarenheter att mycket fortfarande återstår att önska, både av denna sajt och andra.

Att testa sex på internet

Bilder, filmer och webcam har också en central betydelse i de förändringar som Internet och mobiltelefoner har inneburit för sex- och kärleksrelationer. I BRIS kontakter är det vanligt att de unga beskriver olika erfarenheter kring hur de har använt Internet och mobiltelefonen för ett ofta ganska vardagligt testande kring sex och kärlek. BRIS eget Diskussionsforum har dessutom gett många bekräftelser på hur gärna barn och unga använder Internet för att fråga och dela med sig av erfarenheter kring sex och kärlek.

Kombinationen Internet och sexualitet är kanske ett område där unga och vuxna är som längst ifrån varandra. Många unga använder Internet för sina sex- och kärleksrelationer på ett sätt som de flesta vuxna aldrig skulle drömma om. Att vara en närvarande och ansvarstagande vuxen kring detta område kan därför vara extra svårt. Det viktigaste är troligen att hålla sig lugn och inte överreagera, utan istället hjälpa till att bygga upp ett bra klimat för samtal kring det som händer på Internet och med mobiltelefonen, även när det gäller kärlek och sex.

Detta är förstås extra viktigt om den unge råkar ut för en allvarlig kränkning eller övergrepp; steget till att berätta är så mycket kortare om det sedan tidigare finns ett gott samtalsklimat. Dessutom har den vuxna förstås ett ansvar för den unges säkerhet. Ju yngre barnet är, desto viktigare är det att prata om hur man på internet på bästa sätt kan skydda sig från att råka illa ut.

De kränkningar och övergrepp som kanske oroar vuxna mest är risken för att den unge ska råka ut för en vuxen som försöker locka till sexuell kontakt, så kallad grooming. Detta kan drabba den unge hårt, och måste därför tas på största allvar. Hur pass många

kontakter i BRIS stödverksamheter som berör detta är väldigt svårt att svara på. Det BRIS med stor säkerhet kan säga, är att det under år 2009 bara var i en handfull kontakter som den unga beskrev att den hade haft en sexuell kontakt med en vuxen IRL, efter kontakt via Internet. I många fler kontakter beskrevs hur någon som skulle kunna vara en vuxen hade chattat eller mejlat om sex med dem, men det är omöjligt att säga om det rör sig om 25 eller 200 kontakter under året. Osäkerheten beror till exempel på att åldern på mannen/pojken det handlar om oftast är okänd, kontakten

Internet och mobiltelefoner skapar nya förutsättningar i form av just en relativ anonymitet och distans.

kan lika gärna var med en jämnårig.

Värt att notera är att erfarenheter från både BRIS och andra visar att de unga som framför allt råkar ut för allvarliga övergrepp utifrån grooming är sådana som redan innan varit utsatta på andra sätt och saknat adekvat vuxenstöd.¹¹

När det gäller just sexuellt utnyttjande av unga har Ungdomsstyrelsen sedan 2009 ett regeringsuppdrag att förebygga sexuellt utnyttjande av unga på nätet. Material har tagits fram och utbildningar arrangeras, i samarbete med bland annat BRIS.¹²

En relativ anonymitet

I flera av årens rapporter har BRIS resonerat kring den relativa anonymitet som råder på Internet och mobiltelefoner.

Anonymiteten handlar för det första om att man ofta inte alls kan vara säker på vem det är man har kontakt med. I våra kontakter med unga beskriver många hur både de själva och andra nyttjar denna typ av anonymitet till ett ganska oförargligt och kreativt testande. Fast samma möjlighet skapar också utrymme för kränkningar och övergrepp. En kompis kan låtsas vara någon annan kompis, för att på ett kränkande sätt luras. Eller en

vuxen man kan låtsas vara någon helt annan, för att locka till förtroende och vidare kontakt.

Även när man vet vem den andre är kan den relativa anonymiteten skapa nya förutsättningar. I de ungas beskrivningar till BRIS är det tydligt hur mycket enklare det kan vara att ta kontakt med någon man tycker om via till exempel MSN eller sms, istället för öga mot öga. Många beskriver också hur Internet skapar förutsättningar för att vara så mycket mer öppen och ärlig om sina tankar och känslor. Vissa kan vara ensamma och tillbakadragna IRL, men att de med anonymiteten på Internet är frispråkiga med många vänner.

Denna frispråkighet har också en baksida i form av kränkningar och hot. Det tycks som så mycket lättare att skriva något elakt om någon på sin blogg eller som kommentar till en bild, eller sända iväg ett dödshot på sms - än att göra det samma sak öga mot öga.

En annan typ av frispråkighet eller frigjordhet gäller bilder, filmer och webcam. Att visa upp sig är ett sätt att närma sig varandra, att lära känna varandra och även ett sätt att ha en sexuell kontakt. Det innebär förstås oerhörda möjligheter, men också risker för utsatthet.

Det är viktigt att den unge får möjlighet att tillsammans med kloka och livserfarna vuxna diskutera kring var ens gränser i denna frigjordhet ska gå. Med det är man bättre förberedd för den stunden då man i till exempel en förälskelsens villervalla är på väg att skicka iväg den där lättklädda bilden. Förhoppningsvis har man då möjlighet att reflektera en stund, och med det ta ett mer hyggligt sansat beslut.

Internet bäst för psykisk ohälsa

BRIS har sedan tidigt konstaterat att det verkar vara något med Internet som gör att unga gärna använder denna möjlighet för att hantera sin eller andras psykiska ohälsa. En förhållandevis stor del av de it-relaterade kontakterna berör psykisk ohälsa. Dessutom är det mycket vanligare att unga använder BRIS webbaserade stödverksamheter för att fråga och samtala om psykisk ohälsa, jämfört med telefonen.

BRIS har två försök till förklaringar till vad det kan bero på.

För det första verkar det vara så generellt, att de unga som har psykiska besvär i större utsträckning är sådana personer som gärna sätter sina egna tankar och känslor på pränt, både för sig själv och i kommunikation med andra. För det andra verkar det vara så att om man som ung mår psykiskt dåligt, så slipper man gärna att mötas öga mot öga

¹⁰ Se vidare rapporten *Hur säkra är sociala nätverkssajter för barn och ungdomar?* – en granskning av säkerheten på 17 sajter. www.medieradet.se

¹¹ Reportageboken *Alexandramannen* av journalisten Katia Wagner är en bok som just ger en noggrann bild av hur redan utsatta unga flickor även riskerar att bli utsatta för grooming.

¹² För mer info se www.ungdomsstyrelsen.se

eller per telefon. Det tycks passa så mycket bättre att ha kontakt med andra enbart via tangenterna. Det finns då exempelvis ingen klump i halsen eller rinnande tårar, som kan utgöra ett hinder i berättandet.

När unga ska hantera sin psykiska ohälsa via internet, är det i stort sett bara jämnåriga som finns till hands. Vuxnas närvaro på Internet när det gäller psykisk ohälsa handlar i huvudsak om att förmedla information. Interaktiva möjligheter är få, i synnerhet personligt stöd eller hjälp är sällsynt.

Barn- och ungdomspsykiatri i Stockholms län har två sajter som på lite olika sätt har en ambition om att förbättra möjligheterna för unga att få stöd och hjälp på Internet. Bup.se är en ren informations-sida, men en ytterst tydlig och bra sådan. Bup.nu är direkt riktat till unga, och med flera interaktiva möjligheter. Däremot har unga inte heller där möjlighet till någon egen personlig kontakt.

Tjejjonen är däremot ett exempel på ett ställe som idag kan erbjuda personlig kontakt. Tjejjonen är en ideell förening som driver bland annat chattar där vuxna kvinnor möter tjejer i mer eller mindre allvarliga samtal. BRIS har en fortlöpande kontakt med Tjejjonen i deras arbete med att utveckla sin chatt.¹³

BRIS webbaserade utveckling

BRIS verksamheter på Internet har utvecklats ganska radikalt under de senaste åren. När första rapporten kom år 2007 var BRIS-chatten knappt påtänkt, och nu är den öppen fyra dagar i veckan, och är den verksamhet inom BRIS som ökar mest. År 2007 hade Diskussionsforum knappt 15 000 publicerade inlägg, mot nästan 30 000 år 2009. Glädjekällan blev en helt ny liten verksamhet år 2007.

Under dessa år har BRIS hunnit testa och senare valt att lägga ner verksamheter som Röda sidorna och Squill.

Nu under våren 2010 lanserades Barnperspektivet.se, BRIS stöd till vuxna om barn på internet.

BRIS kan lova att utvecklingen av hemsidan och de webbaserade stödverksamheterna kommer att fortsätta framöver. Vissa verksamheter kan komma att läggas ner, andra komma till. Exempelvis tycker BRIS att gruppchattar med barn kan vara ett intressant sätt att utveckla BRIS stöd till unga på. Men om, när och hur en sådan verksamhet blir verklighet går ännu inte att säga.

Sammanfattning

Rapporten *Barnen, BRIS och it 2010* är den fjärde årliga rapporten som ingår i det EU-finansierade projektet "Det unga Internet". Projektet drivs av Medierådet i samarbete med BRIS.

SYFTET MED RAPPORTEN är att öka kunskapen bland vuxna om barn och ungdomars vardag med Internet, datorer och mobiltelefoner.

BRIS hade i sina webbaserade verksamheter (BRIS-mejlen, BRIS-chatten och BRIS Forum) under år 2009 över 40 000 kontakter med barn och ungdomar. I rapporten ges exempel från verksamheterna samt kommentarer om dessa från barn och ungdomar. Utöver detta arbetar BRIS på många andra vis för att stärka barns rättigheter och möjligheter, både på BRIS.se och externa sajter.

I rapporten redovisas resultatet av de textsökningar, läsningar och kodningar som har gjorts på material från BRIS stödjande barnkontakter. Textsökning har gjorts utifrån drygt 100 it-relaterade ord, förkortningar och begrepp. Träffarna har sedan lästs och kodats utifrån ett antal områden, till exempel *Kärleks- och kamratrelationer*, *Kränkningar*, *hot och övergrepp*, och *Psykisk ohälsa*. Dessutom kodades kontakterna ytterligare, utifrån vissa speciella teman, till exempel *Kopplingar till våld*, *IRL* och *Bilder, filmer och webcam*.

BRIS kan konstatera att de resultat som presenterats i de senaste årens rapporter stämmer väl överens även med årets resultat. Framför allt är det ett vardagligt hanterande av kamrat- och kärleksrelationer som de unga beskriver att de använder Internet, datorer och mobiler till. I de problem och bekymmer som beskrivs har ofta den relativa anonymiteten en central betydelse, precis som bilder, filmer och webcam har.

I rapportens Diskussion utgår BRIS från några centrala teman, vad gäller unga och Internet, som har framkommit i tidigare rapporter. Och reflekterar kring dessa utifrån aktuella erfarenheter, resultat och referenser. Rubrikerna för dessa teman är till exempel *Kränkningar i ett ingenmansland*, *Att testa sex på Internet* och *Internet bäst för psykisk ohälsa*.

De nya erfarenheter BRIS beskriver i rapporten är i synnerhet följande:

Andelen och antalet kontakter som berör Internet, datorer och mobiltelefoner - i BRIS webbaserade verksamheter - ökade markant under 2009, jämfört med året innan.

BRIS har i år uppmärksammat att fler barn har beskrivit hur de har eller har haft kontakt med viktiga vuxna på Internet eller via sms. De unga har nämnt kontakter med exempelvis psykologer, lärare, mentorer och socialsekreterare. Samtidigt är det tydligt att de ungas behov av kontakt med viktiga vuxna på detta vis fortfarande är mycket större än de möjligheter som erbjuds.

”BRIS hade i sina webbaserade verksamheter under år 2009 över 40 000 kontakter med barn och ungdomar

Antalet stödjande kontakter till BRIS-chatten mer än fördubblades år 2009, medan BRIS-mejlen minskade väsentligt och BRIS Forum var ungefär oförändrat.

Andelen it-relaterade kontakter som berör psykisk ohälsa minskade betydligt under år 2009, jämfört med åren innan.

Det är tydligt hur bloggar har fått en allt större betydelse för unga på Internet. Barn skriver flitigt på egna bloggar och håller koll på både jämnårigas bloggar och kändisars.

Det händer att unga beskriver för BRIS hur någon som skulle kunna vara en vuxen har chattat eller mejlat med dem om sex. Omfattningen är däremot svår att uttala sig om, på grund av att åldern på den eventuellt vuxna ofta inte framgår.

Thomas Jonsland, BRIS
Stockholm, maj 2010

BRIS 116 111
116 111

BRIS-mejlen
BRIS-chatten BRIS Forum
www.bris.se

BRIS för vuxna
Barnperspektivet.se

BRIS Vuxentelefon – om barn
077-150 50 50

Medlemskap och gåva
Pg 90 15 04-1

